

No5(5)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

*Elektron nashr. 434 sahifa,
22-may, 2026-yil.*

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oğlu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Matematika fanini o'qitishda kommunikativ va ijtimoiy-psixologik yondashuvlar	10
<i>Esonturdiyev Mamatqobil Nurmamatovich</i>	
Geografik axborot tizimlari (GAT) texnologiyalari asosida bo'lajak geografiya o'qituvchilarining innovatsion kompetentligini rivojlantirish metodikasi	13
<i>Bahromova Muhayyo Imomqul qizi</i>	
Geografiya ta'limida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning nazariy-metodik asoslari	18
<i>Tuyg'unov Murodjon Salimqul o'g'li</i>	
Biologiyani o'qitishda belgili-ramziy ko'rgazmalilik vositalaridan foydalanishning o'quvchilarning tadqiqotchilik faoliyatini rivojlantirishdagi roli	22
<i>Azimov I. T., Daminova F. A.</i>	
PISA 2025 doirasida raqamli ta'lim kompetensiyalarini baholashning innovatsion mexanizmlari	25
<i>Doniyorov Muxiddin Normamatovich, Ishanov Almat Adilxanovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining tabiiy savodxonligini oshirishda zamonaviy pedagogik vositalarni qo'llash	28
<i>Abdunazarov Bobir Normurodovich</i>	
Raqamli ta'lim resurslari asosida kredit-modul tizimida talabalarning o'quv faoliyatini takomillashtirish	32
<i>Jumayeva Ra'no To'ychi qizi</i>	
Oila va maktab integratsiyasining shaxs kamolotiga ta'siri	36
<i>Rasulova Dildora Shuhratovna, Raxmatova Zulxumor Alimovna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda kreativ kompetensiyani shakllantirishning zamonaviy pedagogik mexanizmlari va uning ijtimoiy ahamiyati	40
<i>Sultanova Sahobar Ravshanbekovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ekologik tarbiyani shakllantirishda tabiiy fanning o'rni	43
<i>G'afforova Zarnigor Abdumo'min qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'limda o'qituvchi va ota-onalar ijtimoiy hamkorligini rivojlantirish	47
<i>Xalikova Zaxro Mirshadmanovna, Xolbo'tayev Muzaffar Odilovich, Bozorova Xadicha Javlon qizi</i>	
Nutqida kechikish kuzatiladigan bolalarda nutqni qo'l va barmoq motorikasini rivojlantiruvchi o'yinlar orqali shakllantirish	51
<i>Ne'matova Hilola Ikrom qizi, Ahmadova Fotima Adizovna</i>	
Taym menejment asosida bo'lajak o'qituvchilarda liderlik fazilatlarini rivojlantirish	55
<i>Soliyeva Ruxsora Sharobiddin qizi</i>	
Sun'iy intellekt va NLP texnologiyalari asosida elektron ta'lim muhitida talabalarning mustaqil ta'lim kompetensiyalarini rivojlantirish	58
<i>Otakishiyeva Gulshanoy Abdulaziz qizi</i>	
Pedagogik kvalimetriya asosida bo'lajak o'qituvchilarning diagnostik madaniyatini shakllantirishning nazariy asoslari	61
<i>G'aniyeva Muattarxon Nodirbek qizi</i>	
Образовательные технологии с учётом восприятия цвета: психологические и методические аспекты	64
<i>Имамова Хурият Эргаш кизи</i>	
Yosh erkin kurashchilarda chidamlilikni rivojlantirish metodikasini takomillashtirish	69
<i>Ergashov Qaxramonjon Asqarovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini mantiqiy masalalar yechishga o'rgatish usullari	76
<i>G'iyosova Dilovar Orif qizi</i>	
Haykaltaroshlik fanining metodik qo'llanilishi	80
<i>Qodirov Bobirjon Botirjonovich</i>	
Ijtimoiy xavf ostidagi bolalarni qo'llab-quvvatlashning jahon tajribasi va psixologik-pedagogik asoslari	85
<i>Manzura Qosmuratova</i>	

Jahonda art-biznes klasterlarining ahamiyati va rivojlanish tuzilmasi.....	89
A. S. Umarov	
Автоматизация решения сложных математических задач графическим методом для углублённого изучения математики в школе	92
Эргашев Серожиддин Султонмuroдович, Маматов Ислombек Ильесович	
Pedagogika darslarida raqamli va onlayn didaktik o'yinlardan foydalanish.....	97
Qodirova Feruzaxon Abdiyaminovna	
Sun'iy intellekt va tanqidiy fikrlashning kognitiv-konseptual komponenti va uni rivojlantirish metodikasi	102
Sobirova Munavvarxon Qaxramonjon qizi	
Media savodxonlik va axborot madaniyati fanida sun'iy intellekt savodxonligini rivojlantirishning pedagogik-metodik asoslari	106
Ermatov Sherzodbek Latipjonovich, Mirzayev Akramjon O'ktamjonovich	
Adabiy ta'limda kompetensiyaviy yondashuv	111
To'ychiyeva Mahfuza Umarmukulovna, Islomova Shalola Ismoil qizi	
Comparative Study of Passive Constructions in English and Their Translation Into Uzbek.....	117
Elmirzayeva Maftuna Dasmurod qizi, Mustafoyeva Nigina Shuhrat qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirish orqali pedagogik mas'uliyatni shakllantirishning dolzarb muammolari	122
Botirova Odinaxon Abdumutalib qizi	
Oliy ta'lim muassasalarida mustaqil ta'limni tashkil etishning pedagogik modeli va metodik asoslari	126
Haytbayeva S. R.	
Imkoniyati cheklangan bolalarni psixologik qo'llab-quvvatlash orqali intellektual imkoniyatlarini ro'yobga chiqarish imkoniyatlari.....	131
Kadirova Nigora Saxibjanovna	
Bo'lajak maktabgacha ta'lim mutaxassislarini dual ta'lim asosida kasbiy faoliyatga tayyorlashning nazariy asoslari.....	134
Samiyeva Zuleyxa Uktamovna	
Insonlar orasidagi munosabatlarda noverbal muloqotning komponentlarining ko'rinishlari	139
Soliyev Farxodjon Sodikovich, Karimov Jahongirjon Murodjon o'g'li	
Virtual texnologiyalar vositasida texnika fanlarini o'qitish mazmunini innovatsion rivojlantirish	145
Yuldasheva Dilorm Husniddin qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida suzish mashg'ulotlarini tashkil etish texnologiyasi.....	150
Toshpulatova Aziza Toyirovna	
Harbiy xizmatchilarda kreativ tafakkurni rivojlantirishning pedagogik va psixologik asoslari	155
Tursunov Shaxzod Ramazonovich, Mansurov Sardorbek Sirojiddin o'g'li	
O'qituvchilar ruhiy salomatligini saqlashning amaliy strategiyalari	159
Begmatov Raximkul Olimovich	
Ona tili darslarida analitik faoliyatni tashkil etish imkoniyatlari	164
Narziyeva Mastura Sunnatovna	
Maktabgacha ta'limda Project-Based learning texnologiyasi asosida tarbiyalanuvchilarning kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari	168
Kubayeva Mavluda, Po'latova Gullola Ravshan qizi	
Talabalarda iqtisodiy savodxonlikni shakllantirishning pedagogik shart-sharoitlari	173
Qo'chqorov Nodir Bozorovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini baholash jarayonida foydalaniladigan texnologiyalar va vositalar	178
A'zamqulova Zilola Sunnat qizi	
Raqamli ta'lim muhitida kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishning didaktik asoslari	183
Isaboyeva Dilyora Zokirjon qizi	
Kimyo fanining tarixiy rivojlanishida metodologik yondashuvlar	187
Begamov Shaxzod To'liqin o'g'li	
Sport bilan shug'ullanishda qo'l va oyoq motorikalarini rivojlantirish mezonlari	190
Imomov Asliddin Abdurazzoqovich, Sattarov Qarshiboy Narqulovich	

O'zbek va ingliz tillarida zamon kategoriyasining qiyosiy tahlili.....	194
<i>Xudoyberdiyeva Dिल्фуза Alisher qizi</i>	
Hayot faoliyati xavfsizligi fani o'qituvchisining kasbiy kompetentligi va rejalashtirish faoliyati.....	198
<i>Maxmudov Baxtiyor Xayrullayevich</i>	
Dizartriya bolalarda motorikani rivojlantirish – nutqni rivojlantirishning asosiy omili	202
<i>Mamatova Muzayyana Batirovna</i>	
Expression of Lexical Economy in English and Uzbek Through Stylistic Means	205
<i>Omonov Baxtiyor Uktamovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijodiy qobiliyatni shakllantirish.....	208
<i>Abrorxonova Kamolaxon Abrorxon qizi, Xamzayeva Sunbula Jasurovna</i>	
Xushmuomalalik strategiyalarining ijtimoiy vazifalari.....	212
<i>Alieva Navruza Xabibullayevna, Azizova Sanobarxon Valijon qizi</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida shaxslilik sifatlarining kasbiy rivojlanishdagi psixologik ahamiyati	216
<i>Dusmetova Maksuda Matnazarovna</i>	
Maktabgacha ta'lim jarayonida bo'lajak tarbiyachilarning ilustrativ yondashuv asosida kreativ va variativ faoliyat olib borish usullari va yo'llari.....	221
<i>Egamberdiyeva Madina Sharif qizi</i>	
Pragmatic Functions in Neurolinguistic Communication	224
<i>Fayziyeva Parvina</i>	
Sahro gavhari: ruslar istilosigacha bo'lgan davrda Xiva me'morchiligi tarixi	227
<i>Islomjon Xoljigitovich Mirzakulov</i>	
Moslashuvning psixologik mexanizmlari: ta'lim muhiti sharoitida shaxsning adaptatsiyasi.....	235
<i>Jaynarova Sayyora Isoqul qizi, Nuraliyeva Nasiba</i>	
Onalik psixologiyasi va o'rganishning nazariy jihatlari.....	238
<i>Kasimova Xulkar Atabayevna</i>	
Spheres of Language Use.....	243
<i>Kumakbayeva Gulbanu Kuntuarovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarida kreativ tafakkurni rivojlantirishda nostandart topshiriqlar metodikasi.....	246
<i>Muxammadiyeva Dinora Tursunpulatovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida kasbiy-axloqiy qadriyatlarni shakllantirishning pedagogik mexanizmlari va didaktik tamoyillari.....	251
<i>N. Jurayev</i>	
Dunyo bolalari huquqlarini himoya qilish: global muammolar, tizimli kamchiliklar va tanqidiy tahlil	255
<i>Nargiza Ergasheva</i>	
Talabalar dasturlashga oid agoritmik fikrlashini rivojlantirish orqali innovatsion faoliyatga tayyorlash usuli	259
<i>Orziqulova Barchinoy Ixtiyor qizi</i>	
Talabalarda o'z-o'zini boshqarish qobiliyatining tuzilmasi va psixologik komponentlari (motivatsion, kognitiv, irodaviy, emotsional-regulyativ komponentlar)	264
<i>Otabekova Nargiza Avazbek qizi</i>	
O'zbek va ingliz tillaridagi metaforalarda til va madaniyat uyg'unligi.....	269
<i>Rasulova Munajat Akmaljonovna</i>	
Limitlar nazariyasini kompyuter imitatsion modellar vositasida o'qitish metodikasi.....	273
<i>Safarov Abbas Abdurasul o'g'li</i>	
Ijtimoiy hamkorlik – barkamol avlodni tarbiyalash poydevori.....	278
<i>Sharipova Gulruxsor Nurkabilovna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda kreativ kompetensiyani shakllantirishning zamonaviy pedagogik mexanizmlari va uning ijtimoiy ahamiyati.....	282
<i>Sultanova Sahobar Ravshanbekovna</i>	
Badiiy gimnastika mashg'ulotlarida innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish	285
<i>Tuxtayeva Azizabonu Abdurasulovna</i>	

Matematika fanini o'zlashtirishda boshlang'ich sinf o'quvchilarining semiotik yondashuvini shakllantirish ...	289
<i>Xayrullayev Ismatulla Nurullayevich</i>	
Pedagogik qadriyatlar asosida o'quvchilarni tarbiyalash mexanizmlarini takomillashtirish	293
<i>Xoliqova Inobatxon Bo'ri qizi</i>	
Umumta'lim maktabida elektron axborot-ta'lim resurslari.....	296
<i>Xolmurodov Shuxrat Okboevich, Norqobilov Hakimbek Nuriddin o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolaning kreativligini shakllantirishda innovatsion muhit	300
<i>Xonnazarova Gulasal Yusuf qizi</i>	
Ta'lim tizimida sinf rahbari faoliyatining joriy etilishining tarixiy asoslari va zamonaviy ko'rinishlari	303
<i>Xusenova Sadoqat Botirovna</i>	
Искусственный интеллект в методике преподавания русского языка: адаптивная обратная связь и развитие коммуникативной компетенции	308
<i>Джалилова Феруза Намазовна</i>	
Образовательные технологии с учётом восприятия цвета: психологические и методические аспекты.....	312
<i>Имамова Хурият Эргаш кизи</i>	
Межкультурный диалог как инструмент воспитания гармоничной личности в школе	317
<i>Махмудхожаев Ориф Бахтиёрович</i>	
Психологические факторы успешности профессионального обучения студентов	319
<i>Рахимходжаева В. С.</i>	
Специфика восприятия окружающего мира в лирике Афанасия Фета	325
<i>Татьяна Викторовна Половинкина</i>	
Анализ разработки женских коллекций с использованием стилистических и конструктивных особенностей ретро-моды	329
<i>Абдурахманова Н., Рахматуллаева У. С.</i>	
Использование современных образовательных технологий в начальной школе как средство развития познавательной активности учащихся	333
<i>Фазилова Гулчехра Ахмедовна</i>	
Nyuman (Newman) xatolar tahlili modelining geometrik isbotlash ko'nikmalarini shakllantirishdagi ahamiyati.....	337
<i>Davletov Davronbek Egamberganovich</i>	
"Informatika" fani mavzularini taksonomik yondashuv asosida o'qitish	343
<i>Axrarov Baxtiyor Sagdullayevich</i>	
O'qituvchi faoliyatida pedagogik texnologiyalarni samarali qo'llash metodikasi	347
<i>Xomidjonov Abrorjon Olimjon o'g'li</i>	
Rus-o'zbek tarjimashunosligining zamonaviy tendensiyalari.....	351
<i>Kudratov Kamoljon Islomovich</i>	
Kompyuterga qaramlikning o'smirlarga ta'siri va uning psixologik oqibatlari.....	356
<i>Kushakova Nargiza Islambayevna, Ergasheva Sarvinoz Shavqiddin qizi</i>	
Musiqaning neyropsixologik rivojlanish va ta'lim jarayonidagi ahamiyati	360
<i>Xikmatova Shohida Xikmatovna</i>	
Innovatsion yondashuv asosida inklyuziv ta'lim o'quvchilarining yozma nutqini rivojlantirish	364
<i>Alimardanova Sitara Ikrom qizi</i>	
Comparative and Conceptological Trends in Linguoculturology	367
<i>Ablakulov Ilkhom</i>	
Boshlang'ich ta'limda kreativ ta'lim muhitini rivojlantirish asosida o'quvchilarning muammolarni hal qilish ko'nikmalarini shakllantirish	370
<i>Abdullayeva Uljalg'as</i>	
Rivojlangan mamlakatlar ta'lim tizimida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda sun'iy intellektdan foydalanish usullari.....	373
<i>Aglamova Shahzoda Sobirovna</i>	

Bokschi qizlar texnik harakatlarining kinematik ko'rsatkichlar asosida takomillashtirish metodikasi.....	378
<i>Axmedov Latifjon G'ayrat o'g'li</i>	
O'quv jarayonida formativ baholashning evolyutsion-xronologik tahlili	383
<i>Davidova Dilnoza Tadjibayevna</i>	
Oliy ta'limda "Smart Education" texnologiyalaridan foydalanishning samaradorligi	388
<i>Dilrabo Amriddinova, Abdulxalilova Surayyo Ahad qizi</i>	
Zamonaviy ta'lim sharoitida boshlang'ich sinf o'qituvchilarini baholash kompetensiyalarini rivojlantirishning psixologik-pedagogik xususiyatlari	392
<i>Majidova Hilola Eshquvat qizi</i>	
Sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish madaniyatini shakllantirish usullari.....	396
<i>Mamatova Fazilat Ixtiyorovna, Xolmirzayeva Zebo Ravshan qizi</i>	
Jismoniy tarbiya o'qituvchilarini sport marketologi faoliyatiga tayyorlashning zarurati	402
<i>Samatov Javlonbek Abdukayumovich</i>	
O'zbekiston maktabgacha ta'lim tizimida strategik boshqaruvni takomillashtirish.....	406
<i>Saydullayeva Nargis</i>	
Integrating Literary Texts Into Early Foreign Language Education: A Mixed-Methods Investigation of Lexical, Cognitive, and Affective Outcomes in Primary Classrooms	410
<i>Shukurova Zamira Shodiyevna</i>	
Fizika fanini o'qitishda formativ baholash asosida tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning metodik modeli	416
<i>Sobirov Avazbek Anvarovich</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning kichik motorikasini rivojlantirishda o'yinning ahamiyati va individual yondashuv	421
<i>Norboyeva Laylo Sapar qizi</i>	
Психологические особенности проявления творческих способностей у подростков, воспитывающихся в бикарьерных семьях.....	425
<i>Ишбобоева Гулбарчин Рустамовна</i>	

BOKSCHI QIZLAR TEXNIK HARAKATLARINING KINEMATIK KO'RSATKICHLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH METODIKASI

Axmedov Latifjon G'ayrat o'g'li

Jizzax davlat pedagogika universiteti, o'qituvchi

Annotatsiya: Ushbu maqolada bokschi qizlarning texnik harakatlarini kinematik ko'rsatkichlar asosida takomillashtirish metodikasining nazariy va amaliy jihatlarini yoritilgan. Tadqiqotning maqsadi zarba texnikasining asosiy kinematik parametrlarini ilmiy adabiyotlar hamda pedagogik kuzatuv asosida tizimlashtirish va ularni takomillashtirishga yo'naltirilgan mashqlar metodikasini ishlab chiqishdan iborat. Tadqiqot jarayonida qiyosiy tahlil, umumlashtirish va pedagogik kuzatuv metodlaridan foydalanilgan. Kinematik ko'rsatkichlar - zarba tezligi, harakat amplitudasi, fazaviy tuzilish hamda reaksiya vaqti - bokschi qizlarning texnik tayyorgarligi sifatini ob'yektiv baholashning muhim mezonlari ekanligi asoslangan. Uchta maqsadli blokdan iborat metodika har bir ko'rsatkichni rivojlantirishga qaratilgan bo'lib, O'zbekiston sport ta'limi sharoitiga moslashtirilgan. Maqola o'zbek va xorijiy olimlarning boks, biomexanika hamda sport pedagogikasi sohasidagi ilmiy tadqiqotlariga tayangan holda trenerlar va sport pedagogikasi mutaxassislari uchun amaliy manba sifatida xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: boks, bokschi qizlar, texnik harakat, kinematik tahlil, zarba tezligi, biomexanika, fazaviy tuzilish, reaksiya vaqti, trening metodikasi.

Abstract: This article discusses the theoretical and practical aspects of improving the technical movements of female boxers based on kinematic indicators. The purpose of the study is to systematize the main kinematic parameters of punching techniques through scientific literature analysis and pedagogical observation, as well as to develop an exercise methodology aimed at their improvement. Comparative analysis, generalization, and pedagogical observation methods were applied in the research process. Kinematic indicators - punch speed, range of motion, phase structure, and reaction time - are substantiated as important objective criteria for assessing the quality of technical preparedness of female boxers. The proposed methodology, consisting of three targeted blocks, is aimed at developing each indicator and adapted to the conditions of sports education in Uzbekistan. The article is based on scientific studies by Uzbek and foreign scholars in the fields of boxing, biomechanics, and sports pedagogy, and serves as a practical resource for coaches and specialists in sports pedagogy.

Key words: boxing, female boxers, technical movement, kinematic analysis, punch speed, biomechanics, phase structure, reaction time, training methodology.

Аннотация: В данной статье рассматриваются теоретические и практические аспекты методики совершенствования технических движений боксёрок на основе кинематических показателей. Цель исследования заключается в систематизации основных кинематических параметров ударной техники на основе анализа научной литературы и педагогического наблюдения, а также в разработке методики упражнений, направленной на их совершенствование. В ходе исследования использовались методы сравнительного анализа, обобщения и педагогического наблюдения. Обосновано, что кинематические показатели - скорость удара, амплитуда движения, фазовая структура и время реакции - являются важными объективными критериями оценки уровня технической подготовленности боксёрок. Предложенная методика, состоящая из трёх целевых блоков, направлена на развитие каждого показателя и адаптирована к условиям спортивного образования Узбекистана. Статья основана на научных трудах отечественных и зарубежных учёных в области бокса, биомеханики и спортивной педагогики и служит практическим руководством для тренеров и специалистов в области спортивной педагогики.

Ключевые слова: бокс, девушки-боксеры, техническое движение, кинематический анализ, скорость удара, биомеханика, фазовая структура, время реакции, методика тренировки.

KIRISH

Zamonaviy boks sporti texnik mahorat, taktik ziyraklik va jismoniy tayyorgarlikning uyg'un birikmasini talab qiladi. Qizlar boks 2012-yilgi London Olimpiada o'yinlaridan boshlab xalqaro sport dasturiga rasman kiritilgach, bu yo'nalishda ilmiy tadqiqotlar soni ham keskin oshdi. Shu bilan birga, bokschi qizlarning texnik tayyorgarligini ilmiy asosda tashkil etishga oid mahalliy metodikalar hali ham yetarli darajada ishlab chiqilmagan^[1].

O'zbekistonda boks sporti, jumladan qizlar boksi, so'nggi yillarda jadal rivojlanib bormoqda. O'zbekiston bokschilari xalqaro musobaqalarda yuksak natijalarga erishmoqda. Biroq sport pedagogikasi nuqtai nazaridan bokschi qizlarning texnik tayyorgarligi masalasi, xususan kinematik ko'rsatkichlar asosidagi metodikalar, hali o'zbek ilmiy adabiyotlarida yetarlicha tadqiq etilmagan^[2].

Kinematika - harakatni uning mexanik sabablaridan qat'i nazar o'rganuvchi fan sohasi - sportchi harakatini fazaviy, vaqtli va tezlik parametrlari orqali ob'yektiv tavsiflab beradi. Zarba texnikasining kinematik ko'rsatkichlarini bilish va ularni trening jarayonida maqsadli rivojlantirish texnik samaradorlikni sezilarli darajada oshirishi ilmiy jihatdan isbotlangan^[3].

Tadqiqotning ob'yekti: bokschi qizlarning texnik tayyorgarlik jarayoni.

Predmeti: zarba texnikasining kinematik ko'rsatkichlari va ularni takomillashtirishga qaratilgan metodika.

Maqsadi: mavjud ilmiy adabiyotlar va pedagogik kuzatuv asosida bokschi qizlar uchun kinematik ko'rsatkichlarga asoslangan trening metodikasini ishlab chiqish.

Vazifalari:

- (1) mavzuga oid xorijiy va o'zbek adabiyotlarini tahlil etish;
- (2) asosiy kinematik ko'rsatkichlarni aniqlash va tizimlashtirish;
- (3) ularni takomillashtirishga mo'ljallangan mashqlar metodikasini ishlab chiqish va tavsiya etish.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sport pedagogikasi sohasida bir qator muhim tadqiqotlar amalga oshirilgan. Yo'ldoshev B. va Xasanov A. (2020) jismoniy tarbiya darslarida sport o'yinlarini o'qitishning zamonaviy metodlarini o'rganib, texnik ko'rsatkichlarni muntazam monitoring qilish natijalar samaradorligini oshirishini aniqlaganlar^[4].

Mirzayev J. (2018) yosh sportchilarni tayyorlashda biomexanik tahlilning o'rnini tadqiq etib, kinematik ko'rsatkichlar asosida trening yuklamasi tizimini tashkil etish samarali ekanligini ko'rsatgan^[5].

Raximov S. va Toshmatov N. (2021) umumta'lim maktablarida jismoniy tarbiya darslarida sport texnikasini o'rgatish metodikasini tadqiq etib, ko'rgazmali va tahliliy usullarni uyg'unlashtirish ta'lim sifatiga ijobiy ta'sir ko'rsatishini isbotlaganlar^[6].

Xoliqov D. (2019) esa boks bo'yicha sport maktablarida yosh bokschilar texnik tayyorgarligining pedagogik jihatlarini o'rganib, individual yondashuvni kuchaytirishni tavsiya etgan^[7].

Yunusova M. (2019) o'zbek yoshlarida boks sport turida jismoniy va texnik ko'rsatkichlar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni o'rganib, texnik mahorat sifatini oshirishda biomexanik bilimlardan foydalanish zarurligini ta'kidlagan^[8]. Mazkur tadqiqot bokschi qizlar uchun maxsus kinematik tahlil zarurligi haqida muhim xulosalarni ilgari surgan, biroq aynan qizlar boksiga oid alohida metodikani ishlab chiqmagan.

Xorijiy adabiyotlarda Lenetsky va boshqalar (2019) trenirovka qilingan bokschilarning zarba kuchi bilan kinematik ko'rsatkichlar o'rtasidagi bog'liqlikni o'rganib, zarba tezligini oshirish uchun harakat amplitudasini optimallashtirish hal qiluvchi omil ekanligini aniqlaganlar^[9].

Radzievsky va boshqalar (2018) qizlar boksi biomexanikasini tadqiq etib, erkaklar bilan solishtirganda qizlarda tayyorlov fazasi uzunroq bo'lishini va bu muhim texnik kamchiliklardan biri ekanligini ko'rsatganlar^[10].

Ushbu maqola yuqoridagi tadqiqotlardan quyidagi jihatlari bilan farqlanadi: birinchidan, unda faqat bokschi qizlar alohida tadqiqot obyekti sifatida ko'riladi; ikkinchidan, to'rtta asosiy kinematik ko'rsatkich yaxlit tizim sifatida pedagogik metodika bilan bog'liq holda tahlil qilinadi; uchinchidan, O'zbekiston sport ta'limi sharoitiga moslashtirilgan aniq mashqlar metodikasi taklif etiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqolada qiyosiy tahlil usulidan foydalanildi. O'zbek va xorijiy ilmiy manbalardagi kinematik ko'rsatkichlar, trening metodikalari hamda texnik tayyorgarlik tizimlari o'zaro taqqoslab o'rganildi. Solishtirish mezonlari sifatida quyidagilar belgilandi:

- (a) keltiriladigan kinematik parametrlar majmui;
- (b) qizlar va erkaklar boksi o'rtasidagi texnik farqlar;
- (d) tavsiya etilgan mashqlarning pedagogik maqsadga muvofiqligi.

Umumlashtirish metodi yordamida 2005-2023-yillar oralig'ida chop etilgan 38 ta ilmiy manba tahlil qilindi. Ulardan mavzu bilan bevosita bog'liq bo'lgan 12 ta manba, jumladan, 5 ta o'zbekistonlik muallifning ishlari asosiy tayanch sifatida tanlab olindi. Pedagogik kuzatuv usuli orqali Toshkent shahridagi boks seksiyalarida

mashg'ulot jarayonlari kuzatildi. Kuzatuvlar 2023-2024-yillar davomida 6 nafar murabbiy va 28 nafar bokschi qizning trening faoliyatini qamrab oldi. Ushbu usul nazariy manbalar bilan amaliy kuzatuvlarni uyg'unlashtirish imkonini berib, metodika tarkibini shakllantirish uchun ilmiy asos bo'lib xizmat qildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Adabiyotlar tahlili hamda pedagogik kuzatuv natijalari asosida bokschi qizlar texnik harakatining to'rtta asosiy kinematik ko'rsatkichi tizimlashtirildi hamda har bir ko'rsatkichning me'yoriy qiymatlari va eng ko'p uchraydigan texnik xatolar aniqlandi.

1-jadval: Bokschi qizlar zarba texnikasining kinematik ko'rsatkichlari tizimi

Ko'rsatkich	O'lchov birligi	Me'yoriy qiymat	Tipik xato	Takomillashtirish yo'li
Zarba tezligi	m/s	6,5-8,2	6,0 dan past tezlik	Pliometrik mashqlar
Harakat amplitudasi	daraja (°)	85-95	Haddan oshiq yoki kam	Ko'zgu oldida texnika
Tayyorlov fazasi	ms	45-60	Fazaning uzayib ketishi	Yashirin zarba mashqi
Reaksiya vaqti	ms	240-280	Sekin reaksiya	Signal-javob mashqlari

Izoh: me'yoriy qiymatlar adabiyotlar tahlili asosida aniqlangan [9; 10].

Jadvaldan ko'rinib turibdiki, to'rtta kinematik ko'rsatkichning har biri alohida ahamiyatga ega. Mirzayev J. (2018) ta'kidlashicha, biomexanik ko'rsatkichlar nazorat qilinmagan trening jarayonida texnik kamchiliklarning mustahkamlanib qolishiga olib keladi [5]. Shu sababli, xap bir ko'rsatkich uchun maqsadli mashqlar tizimini ishlab chiqish zarur hisoblanadi.

Pedagogik kuzatuv jarayonida quyidagi asosiy texnik kamchiliklar aniqlandi:

- 1. Tayyorlov fazasining noo'rin uzaytirilishi** - kuzatilgan xatolarning taxminan 58 % ini tashkil etdi. Bu holat raqibga zarbani oldindan prognoz qilish imkonini yaratib, himoyasizlikka olib keladi.
- 2. Harakat amplitudasining haddan tashqari oshirilishi** - 28 % holatlarida kuzatildi. Yelka bo'g'imini ortiqcha kengaytirish zarba kuchining pasayishiga hamda jarohatlanish xavfining ortishiga sabab bo'ladi.
- 3. Reaksiya vaqtining sekinligi** - 14 % holatlarida kuzatildi. Ushbu kamchilik, asosan, raqib zarbasidan so'ng qaytish harakatining kechikishida namoyon bo'ladi.

Mazkur tahlillar asosida bokschi qizlar uchun uchta blokdan iborat trening metodikasi ishlab chiqildi. Xoliqov D. (2019) individual yondashuvni kuchaytirish zarurligini ta'kidlagan bo'lib [7], tavsiya etilgan metodika xam xap bir blokni sportchining boshlang'ich tayyorgarlik darajasiga moslashtirish imkonini beradi.

I-blok: Zarba tezligini oshirish

Haftalik yuklanma: 3 mashg'ulot.

Maqsad: zarba paytida muskullar qisqarish tezligini oshirish.

Asosiy mashqlar:

- soya boksi (3×2 daqiqa, maksimal tezlikda);
- elastik lenta qarshiligida to'g'ri zarba seriyasi (4×10 ta, dam olish oralig'i - 60 soniya);
- yengil qo'l chigirigi bilan tezlik mashqlari (3×3 daqiqa).

Raximov S. va Toshmatov N. (2021) ko'rgazmali usullar bilan uyg'unlashtirilgan pliometrik mashqlarning texnik ko'rsatkichlarga samarali ta'sir ko'rsatishini isbotlaganlar [6]. Shu sababli, xap bir mashq o'quv filmi namunalari asosida ko'rsatib o'rgatiladi.

II-blok: Fazaviy tuzilishni optimallashtirish

Haftalik yuklanma: 2 mashg'ulot.

Maqsad: tayyorlov fazasini me'yoriy 45-60 ms gacha qisqartirish.

Asosiy mashqlar:

- ko'zgu oldida zarba texnikasini sekin va tezlashtirilgan sur'atlarda bajarish (video tahlil asosida);
- murabbiy ovoz signali bo'yicha kutilmagan zarba seriyasi (5×8 ta);
- juft mashqlarda shartli hujum-himoya o'yini (2×3 daqiqa).

Yo'ldoshev B. va Xasanov A. (2020) ta'kidlashicha, texnikani ko'zgu oldida o'rganish va tahlil qilish usuli sportchilarda o'z faoliyatini ob'yektiv baholash ko'nikmalarini rivojlantiradi [4].

III blok: Reaksiya vaqtini qisqartirish

Haftalik yuklanma: 2 mashg'ulot.

Maqsad: sensor-motor koordinatsiyani rivojlantirish va reaksiya vaqtini 240-280 ms me'yorigacha qisqartirish.

Asosiy mashqlar:

- turli rangdagi chiroq signallari bo'yicha zarba mashqlari (3×2 daqiqa);
- juft mashqlarda tasodifiy zarba-himoya ketma-ketligi (4×3 daqiqa);
- diqqat to'pi bilan ishlash mashqlari (3×3 daqiqa).

Yunusova M. (2019) ta'kidlashicha, sensor-motor koordinatsiya boks sport turidagi texnik mahoratning ajralmas tarkibiy qismi hisoblanadi va uni rivojlantirish maxsus maqsadli mashqlar tizimini talab qiladi [8].

2-jadval: Uch blokli trening metodikasining haftalik tuzilishi

Blok	Maqsad	Asosiy mashqlar	Yuklanma	Haftalik mashg'ulot
I blok	Zarba tezligini oshirish	Soya boks, lenta mashqi, tezlik mashqi	O'rta	3 marta
II blok	Fazaviy tuzilish	Ko'zgu, signal zarba, juft mashq	O'rta-yuqori	2 marta
III blok	Reaksiya vaqtini qisqartirish	Chiroq signal, tasodifiy zarba, diqqat to'pi	O'rta	2 marta

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ilmiy adabiyotlar tahlili, pedagogik kuzatuv hamda qiyosiy umumlashtirish natijalariga asoslanib, quyidagi xulosalar chiqarildi:

1. Bokschi qizlarning texnik tayyorgarligi sifatini ob'yektiv baholashda kinematik ko'rsatkichlar - zarba tezligi, harakat amplitudasi, fazaviy tuzilish va reaksiya vaqti - ishonchli ilmiy mezon sifatida xizmat qiladi.
2. Pedagogik kuzatuv natijalariga ko'ra, bokschi qizlarda eng ko'p uchraydigan texnik kamchilik tayyorlov fazasining noo'rin uzaytirilishi ekanligi aniqlandi (kuzatilgan xatolarning 58 %).
3. Ishlab chiqilgan uch blokli metodika har bir kinematik ko'rsatkichni maqsadli rivojlantirishga qaratilgan bo'lib, O'zbekiston sport ta'limi sharoitiga moslashtirilgan. Mazkur metodika murakkab texnik jihozlarsiz ham amaliyotda qo'llanish imkoniyatiga ega.
4. O'zbek olimlari - Mirzayev J., Yunusova M. va Xoliqov D. tadqiqotlari bilan hamohang ravishda, bokschi qizlarni tayyorlash jarayonida individual va kinematik tahlilga asoslangan yondashuvni kuchaytirishning amaliy zarurati isbotlandi.

Takliflar:

1. Bokschi qizlarni tayyorlash jarayonida kinematik ko'rsatkichlarni muntazam monitoring qilish tizimini sport maktablari faoliyatiga joriy etish;
2. Trenerlar uchun biomexanika va kinematik tahlil asoslarini o'rgatuvchi malaka oshirish kurslarini tashkil etish;
3. Taqdim etilgan uch blokli metodikani turli yosh guruhlarida sinovdan o'tkazish;
4. Keyingi tadqiqotlarda mazkur metodikaning amaliy samaradorligini chuqurroq o'rganish.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'xati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 3-iyundagi "PF-5028-son" farmoni "Jismoniy tarbiya va sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida". Toshkent, 2017.
2. Jismoniy tarbiya va sport: Oliy o'quv yurtlari uchun darslik / J. Mirzayev, S. Raximov tahriri ostida. - Toshkent: O'zbekiston, 2016. - 312 b.
3. Zatsiorsky V. M., Kraemer W. J. Science and Practice of Strength Training. - 2nd ed. - Human Kinetics, 2006. - 264 p.
4. Yo'ldoshev B., Xasanov A. Jismoniy tarbiya darslarida sport o'yinlarini o'qitishning zamonaviy metodlari // Sport va sog'lom turmush tarzi: ilmiy-amaliy jurnal. - 2020. - №3. - B. 45-52.

5. Mirzayev J. Yosh sportchilarni tayyorlashda biomexanik tahlilning o'rni // Jismoniy tarbiya va sport ilmiy-nazariy jurnali. - 2018. - №2. - B. 33-39.
6. Raximov S., Toshmatov N. Umumta'lim maktablarida sport texnikasini o'rgatish metodikasi // Pedagogik ta'lim. - 2021. - №4. - B. 78-84.
7. Xoliqov D. Boks bo'yicha sport maktablarida yosh bokschilar texnik tayyorgarligining pedagogik jihatlari: dis. ... ped. fan. nomz. - Toshkent, 2019. - 148 b.
8. Yunusova M. O'zbek yoshlarida boks sport turida jismoniy va texnik ko'rsatkichlar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik // Jismoniy tarbiya va sport ilmiy-nazariy jurnali. - 2019. - №3. - B. 88-95.
9. Lenetsky I., Mroczek D., Bartolomei S. Different effects of strength and kinematics on punch impact in trained boxers // Journal of Human Kinetics. - 2019. - Vol. 68(1). - P. 171-182.
10. Radzievsky S. R., Lozovaya G. V., Shynkaruk O. A. Biomechanical analysis of technical actions in women's boxing // Science in Olympic Sport. - 2018. - №2. - P. 45-53.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
  - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
  - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
  - 13.00.03 Maxsus pedagogika
  - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
  - 13.00.07 Ta'limda menejment
  - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
  - 07.00.00 Tarix fanlari
  - 19.00.00 Psixologiya fanlari
  - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
  - 02.00.00 Kimyo fanlari
  - 03.00.00 Biologiya fanlari
  - 09.00.00 Falsafa fanlari
  - 10.00.00 Filologiya fanlari
  - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(5)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.